

برنامه درسی

رشته: اقتصاد کشاورزی

گرایش: سیاست و توسعه کشاورزی

دوره: کارشناسی ارشد

دانشکده: کشاورزی

مصوب جلسه مورخ ۹۹/۱۰/۲۹ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه

این برنامه براساس آیین‌نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌های دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده کشاورزی تدوین شده و در جلسه مورخ ۹۹/۱۰/۲۹ شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: اقتصاد کشاورزی

گرایش: سیاست و توسعه کشاورزی

دوره: کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی اقتصاد کشاورزی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه برسد.

ایمان الله بیگدلی

مدیر برنامه ریزی و توسعه آموزش دانشگاه

مرتضی کرمی

رئیس گروه برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه

رضا پیش قدم

معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۹۹/۱۰/۲۹ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی اقتصاد کشاورزی گرایش سیاست و توسعه کشاورزی در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است. به واحد ذی ربط ابلاغ شود.

محمد کافی

رئیس دانشگاه

معاونت آموزشی

شورای برنامه ریزی درسی

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: اقتصاد کشاورزی

گرایش: سیاست و توسعه کشاورزی

فصل اول

مشخصات کلی

بسمه تعالی

تعریف رشته

اقتصاد کشاورزی یکی از شاخه‌های کاربردی علوم و مهندسی کشاورزی است که ضمن بررسی چگونگی ترکیب بهینه منابع عمده تولید در بخش کشاورزی (شامل زمین، آب، سرمایه، نیروی کار و مدیریت)، نحوه چگونگی استفاده مطلوب تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و بخش‌های مختلف اقتصادی جامعه از منابع کمیاب طبیعی را در فرایند تولید، فرآوری، بازاریابی و مصرف محصولات غذایی و مواد خام اولیه را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

گرایش سیاست و توسعه کشاورزی به مطالعه نقش محوری بخش کشاورزی در فرایند توسعه اقتصادی پرداخته و نقش و اهمیت سیاست‌های کشاورزی در نیل به اهداف اساسی جوامع از قبیل رشد اقتصادی، امنیت غذایی و توسعه پایدار را مورد بررسی قرار می‌دهد.

هدف رشته

- توانمندسازی دانشجویان در زمینه درک بهتر، شناسایی و حل مشکلات اقتصادی بخش کشاورزی
- پی بردن به نقش و اهمیت بخش کشاورزی در دستیابی به توسعه پایدار اقتصادی از طریق به‌کارگیری روش‌ها و اصول علمی در جهت دستیابی به فرایندی است که از طریق آن حداکثر ظرفیت موجود در بخش کشاورزی در سه زمینه مهم شکوفا گردد: ۱- تخصیص کارای منابع تولید و پایداری در منابع و فرآیندهای تولید و رشد کشاورزی ۲- نیل به امنیت غذایی ۳- رشد اقتصادی پایدار

ضرورت و اهمیت رشته

با توجه به تحولات جهانی و شرایط ناشی از تغییرات اقلیمی، ضرورت دستیابی به نرخ رشد اقتصادی مطلوب و پایدار بر پایه استفاده از منابع تجدید پذیر بخش کشاورزی از اولویت‌های مهم سیاست‌های کلان کشور می‌باشد. در این راستا طرح سؤالاتی از قبیل: چه عواملی باعث رشد اقتصادی، کاهش نابرابری و فقر می‌شود؟ چرا برخی جوامع به سطوح بالای توسعه اقتصادی دست یافته‌اند و برخی دیگر هنوز به این موقعیت نرسیده‌اند؟ دولت‌ها چه سیاست‌های می‌توانند برای تغییر و بهبود مسیر رشد خود به‌کار گیرند؟ و اینکه چگونه می‌توان از طریق توسعه کشاورزی به هدف مهم و راهبردی توسعه پایدار اقتصادی رسید، ضرورت و اهمیت گرایش سیاست و توسعه کشاورزی را تبیین می‌نماید.

نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان

- طراحی برنامه‌های توسعه کشاورزی در سطوح محلی، ملی و منطقه‌ای
- ارزیابی سیاست‌های کشاورزی و پیش‌بینی آثار ناشی از آن‌ها

- طراحی و اجرای الگوهای توسعه پایدار کشاورزی و روستایی
- تجزیه و تحلیل و ارزیابی اقتصادی طرح‌های کشاورزی و روستایی
- ایجاد مراکز ارائه خدمات مشاوره و کارشناسی به سازمان‌های دولتی، نهادها، سمن‌ها و بخش خصوصی
- تدوین و اجرای طرح‌های مطالعاتی و تحقیقاتی

طول دوره و شکل نظام

مدت مجاز تحصی در این دوره که به شیوه آموزشی-پژوهشی ارائه می‌شود دو سال (۴ نیمسال تحصیلی) می‌باشد.

تعداد و نوع واحدها درسی

کل واحدهای این دوره ۳۲ واحد به شرح زیر می‌باشد

دروس تخصصی ۱۲ واحد

دروس اختیاری ۱۵ واحد

پایان‌نامه ۵ واحد

شرایط و ضوابط ورود به دوره

مطابق با آیین‌نامه‌های آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری پیشنهاد می‌شود تنها دانشجویانی که کارشناسی آن‌ها اقتصاد یا اقتصاد کشاورزی بوده است وارد این رشته و گرایش شوند. دانشجویان ورودی از رشته‌های غیر مرتبط لازم است تا سقف ۱۲ واحد از مجموعه دروس جبرانی را به تشخیص گروه آموزشی اخذ نمایند

فصل دوم

جداول دروس

جدول ۱- دروس جبرانی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
اقتصاد کلان	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	سیاست کشاورزی	۱
اقتصاد خرد، کاربرد آمار در اقتصاد کشاورزی	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	اقتصادسنجی	۲
اقتصاد خرد	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	اقتصاد کلان	۳
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	اقتصاد خرد	۴
	۱۹۲	۰	۱۹۲	۱۲	۰	۱۲	جمع کل	

جدول ۲- دروس تخصصی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	توسعه پایدار کشاورزی تکمیلی	۱
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	سیاست کشاورزی و تحلیل سیاست‌ها	۲
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	سیاست امنیت غذایی	۳
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	برنامه‌ریزی توسعه پایدار کشاورزی و روستایی	۴
	۱۹۲	۰	۱۹۲	۱۲	۰	۱۲	جمع کل	

جدول ۳- دروس اختیاری

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	اقتصاد خرد تکمیلی*	۱
	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	اقتصاد کلان تکمیلی*	۲
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	اقتصادسنجی تکمیلی*	۳
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	تجارت و بازاریابی بین‌المللی محصولات کشاورزی	۴
-	۴۸	۰	۴۸	۳	۰	۳	کاربرد برنامه‌ریزی ریاضی در کشاورزی ^۱ *	۵
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	کاربرد روش‌های شبیه‌سازی‌ها در توسعه کشاورزی	۶
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	تحلیل تصمیم‌گیری کشاورزی	۷
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	اقتصاد محاسباتی	۸
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	کاربرد داده‌کاوی در تصمیم‌گیری کشاورزی	۹
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	کاربرد تئوری بازی‌ها در کشاورزی	۱۰
-	۴۸	۳۲	۱۶	۲	۱	۱	اقتصاد مهندسی تکمیلی	۱۱
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	ارزش‌گذاری محیط‌زیست	۱۲
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	اقتصاد نهادی	۱۳
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	اقتصاد بوم‌شناسی	۱۴
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	روش تحقیق	۱۵
-	۳۲	۰	۳۲	۲	۰	۲	زبان تخصصی در اقتصاد کشاورزی	۱۶
-	۶۴	۶۴	۰	۲	۲	۰	پروژه	۱۷
-	۶۷۲	۹۶	۵۷۶	۳۹	۳	۳۶	جمع کل	

۱. دروس دارای علامت * دروس مشترک با سایر گرایش‌های رشته اقتصاد کشاورزی می‌باشند.

فصل سوم

سرفصل دروس

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): توسعه پایدار کشاورزی تکمیلی

عنوان درس (انگلیسی): Complementary Sustainable Agricultural Development

نوع درس: تخصصی   پیش نیاز / هم نیاز: دارد   ندارد   پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

فراگیری مباحث اصلی اقتصاد توسعه، توسعه کشاورزی و توسعه پایدار

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- درک اصول اصلی اقتصاد توسعه و کاربرد آن‌ها در طیف وسیعی از مسائل مرتبط با توسعه کشاورزی
- تجزیه و تحلیل نقش محوری بخش کشاورزی در توسعه پایدار اقتصادی جوامع
- کاربرد راهبردهای اصلی برای اجرای برنامه‌های مؤثر در نیل به توسعه اقتصادی
- شناخت الگوهای مؤثر در نیل به توسعه پایدار کشاورزی

سرفصل درس

الف- مباحث اقتصاد توسعه

- بررسی چرایی توسعه و توسعه‌نیافتگی، مفاهیم و معیارهای توسعه اقتصادی
- توسعه اقتصادی و رشد اقتصادی
- واگرایی در مفهوم و رویکرد رشد و توسعه
- موانع توسعه‌نیافتگی و عوامل مؤثر در نیل به توسعه کشاورزی، بررسی نقش محوری بخش کشاورزی در مراحل اولیه و تکاملی فرایند توسعه اقتصادی، جمعیت و تأمین غذا، فقر، نابرابری، بیکاری
- شاخص‌ها و چگونگی اندازه‌گیری توسعه اقتصادی GNP
- (PQLI – HDI) به‌عنوان معیاری برای رشد اقتصادی
- معیارهای جدید اندازه‌گیری رفاه. معیارهای توسعه‌نیافتگی
- موانع توسعه اقتصادی

- عوامل اقتصادی و غیراقتصادی رشد اقتصادی، عوامل تعیین کننده رشد اقتصادی. مراحل توسعه اقتصادی
- بررسی تکاملی نظریه‌های رشد اقتصادی
- الگوهای رشد
- ب- توسعه کشاورزی و توسعه پایدار
- تعاریف و مفاهیم پایه (سیستم پایدار و ناپایدار، اصل تعادل مواد، سینک‌های طبیعی، ظرفیت حمل، برگشت-پذیری، انواع پایداری، ضرورت توسعه پایدار، Cleaner production, Industrial Ecology، اصل پیش احتیاط، قانون زنجیره، IPAT، منحنی زیست‌محیطی کوزنتس)
- مفاهیم پایداری (مسیر زمانی مصرف، قاعده هارتویک، نظریه عدالت بین نسلی سولو، رویکردهای مربوط به پایداری، عوامل بازدارنده توسعه پایدار، چالش‌های پیشروی توسعه پایدار، مؤلفه‌های توسعه پایدار)
- رهیافت‌های اندازه‌گیری توسعه پایدار (رهیافت اقتصادی و اکولوژیکی)
- کارایی پویا و توسعه پایدار (مدل دو دوره‌ای)
- ابعاد اجتماعی توسعه پایدار و سیاست‌ها
- استراتژی‌های توسعه پایدار (ضرورت به‌کارگیری استراتژی، تجزیه و تحلیل استراتژی‌ها، شناسایی ذینفعان و تعیین نقش آن‌ها، مبنای مالی استراتژی‌ها، سیستم‌های نظارت و ارزیابی)
- شاخص‌های سنجش توسعه پایدار (معیارهای گزینش شاخص‌های توسعه پایدار، چارچوب و مدل شاخص‌های توسعه پایدار (DPSEE, DPSIR, DSR, PRS, PSR))
- انواع شاخص‌های ترکیبی سنجش توسعه پایدار
- شاخص‌های سنجش پایداری محیط‌زیست (EQI, EVI, EPI, ESI)
- پایداری و تاب‌آوری - مفهوم تاب‌آوری - تاب‌آوری اقتصادی (Economic Resilience)، تاب‌آوری اجتماعی (Social Resilience)
- توسعه پاسدار و تاب‌آور کشاورزی
- برنامه‌های جهانی توسعه
- اهداف هزاره سوم MDG
- اهداف توسعه پایدار SDG

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه و سمینار
-	%۲۰	نوشتاری: %۶۰ عملکردی: -	%۲۰

فهرست منابع

منابع اصلی

تودارو، مایکل (۱۳۹۱). توسعه اقتصادی در جهان سوم، ترجمه دکتر غلامعلی فرجادی، نشر دانش.

Antle, J. M. & Ray, S. (2020) *Sustainable Agricultural Development: An Economic Perspective*- Oregon State University Corvallis USA- Palgrave Macmillan, Cham.

Bass, S. & Dalal-Clayton, B. (2012). *Sustainable development strategies: a resource book*. Routledge.

Eicher, K.C & Staatz, J.M. (1998). *International Agricultural Development*. Johns Hopkins Univ. Press.

Eicher, CK, & Staatz, JM (1990), *Agricultural Development in the Third World*, 2th edition, Johns Hopkins University Press, Baltimore.

Perkins, D., Radelet, S. & Lindauer, D.L (2006) *Economics of Development*, 6th edition. W. W. Norton & Company.

Rao, P. K. (2000). *Sustainable development: economics and policy*. Blackwell Publishers.

Ray, D. (1998). *Development Economics*. Princeton University Press.

Roetter, R. P. & Van Keulen, H. (2007). *Science for Agriculture and Rural Development in Low-income Countries*, Springer.

Rogers, P. P., Jalal, K. F. & Boyd, J. A. (2012). *An introduction to sustainable development*. Routledge.

منابع فرعی

Ghatak, S & Ingersent, K. (1984). *Agriculture and Economic Development*. Select Book Service Syndicate, New Delhi.

Pretty, J. (1994). 'Alternative systems of inquiry for a sustainable agriculture', *IDS Bulletin* 25(2), 37-49.

Spedding, C.R.W. (1988). *An introduction to agricultural systems*, 2th edition, Elsevier.

Stevens R. D. & Jabara, C. L. (1988). *Agricultural development principles: Economic theory and empirical evidence*, Johns Hopkins University Press.

Stevens, R. (1988). *Agricultural Development Principles: Economic Theory and Empirical Evidence*, John Hopkins University Press.

منابع مطالعاتی

- <http://www.oecd.org/>
- <https://www.oecd.org/about/document/list-oecd-member-countries.htm>
- https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-glance_en
- <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): سیاست کشاورزی و تحلیل سیاست‌ها

عنوان درس (انگلیسی): Agricultural Policy and Policy Analysis

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

- آشنایی با مفاهیم اساسی و ابزارهای مختلف مسائل داخلی و بین‌المللی کشاورزی، جایگاه نهادها و گروه‌های مؤثر در تنظیم سیاست‌های کشاورزی
- بررسی نحوه استفاده از ابزارهای اقتصادی برای ارزیابی تأثیر سیاست‌های کشاورزی بر تولیدکنندگان، مشاغل کشاورزی، مصرف‌کنندگان و ساکنان روستاها
- بررسی تأثیر اقتصادی سیاست‌های کشاورزی بر تجارت بین‌الملل و موضوعات سیاستی مانند ثبات قیمت و درآمد، محیط‌زیست، امنیت غذایی و توسعه پایدار کشاورزی و روستایی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- برخورداری از دانش لازم در مورد روش‌های مختلف برای ارزیابی اثرات سیاست‌های کشاورزی و آگاهی از نقاط قوت و محدودیت آن‌ها
- بررسی و تجزیه و تحلیل تأثیر سیاست‌های عمومی و تصمیمات دولت در جامعه، بازار و تجارت کشاورزی
- ارائه و تحلیل سیاست‌های کشاورزی در نیل به توسعه پایدار
- تفسیر سیاست‌های مؤثر بر کشاورزی، محیط‌زیست و سایر بخش‌های مرتبط

سرفصل درس

- استراتژی‌ها و چارچوب سیاست‌های کشاورزی: ماهیت ابزارهای سیاست‌های کشاورزی - اهداف سیاست‌های کشاورزی - نقش دولت - اجرای استراتژی‌ها و سیاست‌ها - چرخه سیاست‌گذاری (policy cycle) - نهادها و فرایند شکل‌گیری سیاست کشاورزی
- سیاست‌های کشاورزی: سیاست‌های حمایتی - سیاست‌های زیربنایی - سیاست‌های بازار رسانی و بازاریابی

- سیاست‌های حمایتی کشاورزی: منطق مداخله و دلایل حمایت گرایی- نقش و اهمیت سیاست‌های حمایتی- روش‌های مداخله دولت در بازار محصولات کشاورزی- روش‌های مستقیم (قیمت کف و سقف)- روش‌های غیرمستقیم (سیاست‌های مالی- سیاست‌های بازرگانی=سیاست‌های ارزی)-سیاست یارانه (تولیدی-مصرفی)
- سیاست قیمت (Price policy) : اهداف قیمت‌گذاری - چگونگی دخالت دولت در بازار محصولات کشاورزی از طریق قیمت‌گذاری- روش‌های مختلف قیمت‌گذاری- ثبات قیمت- تأثیرپذیری محصولات کشاورزی ایران از سیاست قیمت
- رقابت‌پذیری و جهانی‌شدن: مفهوم رقابت‌پذیری- مؤلفه‌ها و شاخص‌های رقابت‌پذیری- تاریخچه جهانی‌شدن (Globalization)- موافقت‌نامه تعرفه و تجارت (GATT) - سازمان تجارت جهانی (WTO)- موافقت‌نامه کشاورزی (AOA)-سیاست‌های تجاری کشاورزی
- ارزیابی سیاست‌های کشاورزی: معیار حمایت کل (AMS) - شاخص‌های چهارگانه OECD شامل (TSE و GSSE، CSE، PSE)
- سیاست‌های تجاری و بازاریابی بین‌المللی: مقدمه‌ای بر بازاریابی بین‌المللی -جهانی‌سازی، - بازارهای اسلامی در جهان -موانع تجاری (Trade Barriers) - موانع غیر تعرفه‌ای، محدودیت‌های اختیاری بر صادرات، خریدهای اجباری دولت، سیاست‌های داخلی و تأثیر آن بر بازاریابی بین‌المللی -سیاست‌های تحریم - بهره‌وری بنگاه‌ها و رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی -صرفه‌جویی‌های مقیاس و رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی -اتحادیه گمرکی، سیاست بازاریابی، مالیات بر صادرات -پیوستگی بازارهای خارجی -قیمت‌گذاری در بازاریابی بین‌المللی - ارتباطات و تبلیغات در بازاریابی بین‌المللی - روش‌های پرداخت در بازرگانی خارجی -اعتبارات اسنادی -سطوح مختلف بازاریابی بین‌المللی -
- تحلیل سیاست کشاورزی: چهارچوب تحلیل‌های سیاستی- ابعاد تحلیل سیاست- کاربرد ماتریس تحلیل سیاستی (PAM)- ضرایب حمایت و شاخص‌های مزیت نسبی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
-	۳۰٪	نوشتاری: ۶۰٪	۱۰٪
		عملکردی: -	

فهرست منابع

- Ataman Aksoy, M. & Beghin, J. C. (2005). *Global agricultural trade and developing countries*. The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank.
- Brewer, G. & DeLeon, P. (1983). *The foundations of policy analysis*. Monterey, Calif. U.S.A.:Brooks/ Cole.
- Ellis, F. (1992). *Agricultural Policies in Developing Countries*. Cambridge University Press.
- Julia C. & Dorward, A. (2016). *Agricultural Policy and Trade-Centre for Development, Environment and Policy*, University of London.
- Knutson, R.D., Penn, J.B. & Boehm, W.T. (1998). *Agricultural and Food Policy*, 4th Edition, Prentice Hall Education. Upper Saddle River.
- Monke, E. A. & Pearson, S. R. (۱۹۸۹). *The policy analysis matrix for agricultural development*, Cornell University Press.
- Sabatier, P.A. (2007). *Theories of the policy process*. Westview.
- Tweeten L. & Thompson, S. R. (2002). *Agricultural Policy for the 21st Century*. Wiley- Iowa State University Press.
- Tweeten, L. (2020). *Agricultural Policy Analysis Tools For Economic Development*, Routledge.

منابع مطالعاتی

- <https://www.wto.org/>
- <http://www.fao.org/home/en/>
- <http://www.fao.org/faostat/en/#home>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): سیاست امنیت غذایی

عنوان درس (انگلیسی): Food Security Policy

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز/هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

- ارائه مفاهیم پایه، چارچوب‌های مفهومی و منابع اطلاعاتی و داده مفید برای تجزیه و تحلیل اقتصادی نقاط قوت و ضعف سیاست‌های امنیت غذایی
- بررسی نقش سیاست‌های کشاورزی متناسب برای مقابله با چالش‌ها در جهت نیل به امنیت غذایی و تثبیت آن و اهمیت امنیت غذایی در تاب‌آوری جوامع کشاورزی و روستایی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تجزیه و تحلیل و ارزیابی اقتصادی ابعاد و نقاط قوت و ضعف سیاست‌های امنیت غذایی در سطح خرد و کلان
- مدیریت پروژه و برنامه، تدوین و اجرای سیاست‌ها و ارزیابی تأثیر برنامه‌ها با هدف بهبود امنیت غذایی
- تجزیه و تحلیل بازارهای محصولات غذایی در جهت بهبود بهره‌وری منابع تولید و کارایی تولید غذا.
- طراحی زنجیره‌های تأمین پایدار غذا به‌ویژه در مناطق روستایی

سرفصل درس

- مفاهیم اساسی: تعریف امنیت غذایی؛ آسیب‌پذیری، ظرفیت سازگاری، استراتژی‌های مقابله‌ای، تاب‌آوری؛ مدت و شدت گرسنگی، سو تغذیه، فقر - مؤلفه‌های اساسی تشکیل‌دهنده امنیت غذایی، امنیت غذایی و رشد اقتصادی، امنیت غذایی و تحلیل سیاست تغذیه، نهادها و سیاست امنیت غذایی
- چارچوب‌های مفهومی و سطح تجزیه و تحلیل امنیت غذایی: چارچوب نئوکلاسیک؛ مدل علیت سو تغذیه (چارچوب تغذیه)؛ رویکرد معیشت پایدار؛ رویکرد اقتصاد خانگی؛ چارچوب تاب‌آوری؛ چارچوب مفهومی امنیت غذایی و تغذیه‌ای

- ابزارهایی تجزیه و تحلیل امنیت غذایی: سیستم‌های اطلاعاتی USAID FEWS؛DATAFAO-GIEWSM و WFP-VAM؛NET
- شاخص‌های اندازه‌گیری امنیت غذایی: شاخص راهبرد مقابله (CSI) شاخص تجمعی امنیت غذایی خانوار (AHFSI) - شاخص ناامنی غذایی خانوار و مقیاس دسترسی (HFIAS) - شاخص چندبعدی ناامنی غذایی (FIMI) - شاخص مصرف و هزینه خانوار (HCES) - شاخص امنیت غذایی جهانی (GFSI) -
- تجزیه و تحلیل بازار و امنیت غذایی: ساختار، روش تجزیه و تحلیل عملکرد: تجزیه و تحلیل قدرت خرید؛ تجزیه و تحلیل ثبات قیمت - ادغام بازار (مفهوم)؛ تجزیه و تحلیل و اندازه‌گیری‌های انتقال قیمت
- امنیت غذایی، پایداری و تاب‌آوری: سیاست‌های کشاورزی و امنیت غذایی، امنیت معیشتی کشاورزان و امنیت غذایی، چارچوب تحلیلی برای تجزیه و تحلیل تاب‌آوری - نقش امنیت غذایی در تاب‌آوری جوامع - شاخص تاب‌آوری و ناامنی غذایی RIMA
- ارزیابی و بررسی آثار سیاست‌های امنیت غذایی در ایران.

روش یاددهی - یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، مبتنی بر مسئله

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
-	۳۰٪	نوشتاری: ۴۰٪ عملکردی: ۲۰٪	۱۰٪

فهرست منابع

- Anderson, K. (2016). *Agricultural Trade, Policy Reforms, and Global Food Security*. Palgrave Macmillan.
- Babu, S.C. & Sanyal, P. (2009). *Food Security, Poverty and Nutrition Policy Analysis: Statistical Methods and Applications*. Academic Press.
- Coates, J., Swindale, A. & Bilinsky, P. (2006). *Household food insecurity access scale (HFIAS) for measurement of food access: Indicator guide*. Washington, USAID, FANTA.
- Fan, S. (2014). *Resilience for food and nutrition security*, IFPRI.
- Fan, S.; Pandya-Lorch, R. & Yosef, S. (2002). *Resilience for Food and Nutrition Security International*, Food Policy Research Institute Washington, D.C.

Gomez, M. & Franchi, V. (2017). *Strengthening Sector Policies for Better Food Security and Nutrition Results*. Rome: FAO.

Hendriks, S.L. (2019). *Food Security Policy, Evaluation and Impact Assessment*. Routledge.

Kalkuhl, M., Von Braun, J. & Torero, M. (2016). *Food Price Volatility and Its Implications for Food Security and Policy*, Springer.

Koning, N. (2017). *Food Security, Agricultural Policies and Economic Growth: Long-term Dynamics in the Past, Present and Future*. Routledge.

Maxwell, S. & Smith, M. (1992). *Household Food Security: A Conceptual Review In Household Food Security: Concepts, Indicators, Measurements: A Technical Review*, 1–72. Rome and New York: IFAD and UNICEF.

Sassi, M. (2018). *Understanding Food Insecurity-Key Features, Indicators, and Response Design*, Springer.

منابع مطالعاتی

- FAO-2016, Resilience Index Measurement and Analysis(RIMA) – II
- <https://www.wfp.org/publications/food-security-indicators>
- <https://www.ifpri.org/publication/resilience-food-and-nutrition-security>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): برنامه‌ریزی توسعه پایدار کشاورزی و روستایی

عنوان درس (انگلیسی): Sustainable Agricultural and Rural Development Planning

نوع درس: تخصصی   پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

- ارائه ابزارهای ارزیابی و نظارت طرح‌های توسعه‌ای و کاربرد روش‌های مختلف برای برنامه‌ریزی توسعه پایدار کشاورزی و روستایی
- بررسی روش‌های تجزیه و تحلیل برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی محلی و منطقه و ملی و سنجش تأثیر سیاست‌های عمومی در توسعه پایدار کشاورزی و روستایی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- افزایش مهارت و توان در کاربرد روش‌های برنامه‌ریزی توسعه متناسب با شرایط خاص محلی و منطقه‌ای در زمینه طراحی
- ارزیابی و نظارت بر پروژه‌های توسعه کشاورزی و روستایی در جهت نیل به توسعه پایدار و مشارکت در طراحی راهبردهای توسعه اقتصادی کشور.

سرفصل درس

- مفهوم توسعه روستایی، چالش‌های توسعه روستایی از دیدگاه توسعه پایداری، برنامه‌ریزی توسعه روستایی، توسعه پایدار کشاورزی و روستایی - مؤلفه‌های اساسی توسعه پایدار کشاورزی و روستایی - پارادایم نوین برنامه‌ریزی توسعه
- ذینفعان برنامه‌های توسعه: سطوح برنامه‌ریزی توسعه کشاورزی و روستایی: برنامه‌ریزی خرد، کلان، برنامه‌ریزی بخشی (Sectoral)، چندبخشی (Multisectoral)، سرزمینی (Territorial) و محلی (Local)
- اجرا، نظارت و ارزیابی طرح‌های توسعه‌ای: روش‌های مختلف در نظارت-ارزیابی پروژه‌های توسعه کشاورزی و روستایی

- تأمین مالی طرح‌های توسعه: تأمین مالی خرد و نقش آن در توسعه پایدار
- منابع انسانی در توسعه پایدار کشاورزی و روستایی: مؤلفه‌های توسعه منابع انسانی در بخش کشاورزی و روستایی، تشکیل سرمایه انسانی و سرمایه‌گذاری برای افزایش استانداردهای منابع انسانی، روش‌های برنامه‌ریزی منابع انسانی - کارآفرینی کشاورزی و روستایی
- بازارهای کشاورزی و روستایی: جایگاه نظام بازاریابی محصولات کشاورزی در توسعه پایدار کشاورزی و روستایی - کارایی زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و روستایی، طبقه‌بندی بازارهای کالایی (بازارهای اولیه، ثانویه و درجه سوم) - بازار نهاده‌ها کشاورزی، منابع تأمین مالی نهاده‌ها - توسعه نهاده‌های نوین و کارآمد.
- برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و ارزیابی طرح‌های توسعه کشاورزی و روستایی: - رویکرد و اهداف طرح‌ها - تحلیل چهارچوب طرح - امکان‌سنجی و برنامه‌ریزی عملیاتی طرح - اجرا و نظارت - ارزیابی آثار و نتایج.
- الگوهای برنامه‌ریزی توسعه پایدار کشاورزی و روستایی: روش تجزیه و تحلیل خوشه (Cluster analysis) - الگوهای داده-ستانده محلی و منطقه‌ای (Local and REGIONAL INPUT-OUTPUT MODELS) - ماتریس‌های حسابداری اجتماعی ((SAM) - تجزیه و تحلیل تأثیر اقتصادی (ECONOMIC IMPACT ANALYSIS) - تجزیه و تحلیل تأثیرات مالی (FISCAL IMPACT ANALYSIS) - تجزیه و تحلیل بازار کار محلی و منطقه‌ای (LOCAL AND REGIONAL LABOR MARKET ANALYSIS) - اندازه‌گیری آثار توزیعی (MEASURING DISTRIBUTIONAL IMPACTS) - معیار نوآوری و کارآفرینی (Benchmarking Innovation and Entrepreneurship).
- مراحل برنامه‌ریزی توسعه روستایی پایدار، رهیافت‌های مؤثر برای توسعه روستایی (توسعه درون‌زا، توسعه مشارکتی)، مدل‌های توسعه روستایی (یک‌بخشی، چندبخشی، منطقه‌ای و محلی)، مدل‌های رفاه اجتماعی و توسعه روستایی، مدل Gandhian، مدل توسعه روستایی کره Saemual undong -، الگوی بازار، الگوی چینی - Dpng Xian Ping مدل رفاه مرکب (Mixed) -، مدل‌های یکپارچه توسعه روستایی، مدل‌های سیستمی توسعه روستایی، مدل چند کارکردی توسعه روستایی و کشاورزی مانند MARD، TOP-MARD، D-TOP- MARD و ...، پارادایم‌های جدید توسعه روستایی (Rural web)، ارزیابی مدل مبنای (Model-based)، توسعه روستایی و سیاست‌های آن در ایران، ارزیابی اهداف و عملکرد تعاونی‌ها کشاورزی و روستایی در ایران - ارزیابی طرح‌های توسعه کشاورزی و روستایی در ایران

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۳۰٪	۲۵٪	۲۵٪
	عملکردی: ۲۰٪		

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی مسئله محور

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

نرم افزارهای تخصصی

فهرست منابع

- Armstrong, J. S. (1985). *Long-Range Forecasting: From Crystal Ball to Computer*. 2nd Edition. New York, Wiley.
- Basanta K. P., Saluja, M. R. & Singh, S. K. (2006). *Social Accounting Matrix for India, Concepts, Construction and Applications*, SAGE.
- David, C. (2001). *Economic Base Analysis, Chapter 2 in Regional Economic Impact Analysis and Project Evaluation*, Vancouver: University of British Columbia Press.
- Klosterman, R. (1990). *Community Analysis and Planning Techniques*, Rowman & Littlefield Publishers.
- Miller, R.E. & Blair, R.E. (2009), *Input-Output Analysis: Foundations and Extensions*, 2th Edition, Cambridge University Press.
- OECD (2006). *The New Rural Paradigm: Policies and Governance*. Paris, Organisation for Economic Co-operation and Development.
- Quintero, J. (2014). *Running the Numbers: A Practical Guide to Regional Economic and Social Analysis*, Routledge.
- Ramage, S. (1993). *Fiscal Impact Analysis: Methods and Applications in Land Use Planning*. Center for Urban and Regional Studies, University of North Carolina
- Rao, M.V.; Suresh Babu, V.; Chandra, S. & Ravindra Charry, G. (2015). *Integrated Land Use Planning for Sustainable*, Apple Academic Press.
- Schaffer, W. A. (1999). *Regional Impact Models. Webbook. Morgantown, West Virginia: Regional Research Institute*, West Virginia University.

- <https://www.giz.de/en/worldwide/22735.html>
- http://mediatheque.lecrips.net/docs/PDF_GED/S37888.pdf
- <http://www.fao.org/3/u8480e/u8480e0l.htm>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصاد خرد تکمیلی

عنوان درس (انگلیسی): Complementary Microeconomics

نوع درس: اختیاری   پیش نیاز/ هم نیاز: دارد   ندارد   پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

آشنایی با اصول اقتصاد خرد، رفتار مصرف کننده، رفتار تولید کننده و انواع بازارها در اقتصاد

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

- درک اصول تصمیم گیری مصرف کننده، نقش قیمت، تحلیل تقاضا، عوامل مؤثر بر تولید واحدهای اقتصادی، شرایط بازارهای مختلف در اقتصاد
- تحلیل رفتارهای واحدهای خرد اقتصادی

سرفصل درس

- رفتار مصرف کننده و تولید کننده
- انواع توابع مطلوبیت (کاب داگلاس، CES، ...)
- انواع توابع تقاضا (تقریباً ایده آل، ترانس لگ و رتردام، ...)
- خصوصیات توابع تقاضا
- مروری بر بازارها، تابع واکنش عرضه، رابطه عرضه و زمان، تعدیل جزئی و کامل عرضه و تقاضا در طول زمان
- تعادل ایستا و پویا، قانون و تعادل والراس، تعادل جزئی و تعادل عمومی، تعادل در کل اقتصاد (شرایط بهینه پارتو)
- بررسی برقراری شرایط بهینه پارتو در بازارهای مختلف
- بررسی تأثیر عوامل خارجی بر شرایط بهینه پارتو، اصول اقتصاد رفاه، کارایی و عدم کارایی پارتو
- تخصیص بهینه منابع و توزیع بهینه کالاها
- تابع منحنی قرارداد

- تئوری کالاهای عمومی و تعادل لیندال
- کاربرد تئوری اقتصاد رایبسون در تعیین تعادل عمومی و تولید کالاهای عمومی
- توابع رفاه اجتماعی، حداکثر سازی رفاه
- اقتصاد زمان
- بازار انحصار چندجانبه و انتخاب استراتژی
- اطلاعات ناقص و تئوری بازی‌ها، انواع بازی‌ها
- همکاری و عدم همکاری، انتخاب استراتژی‌های مناسب
- راه‌حل گوش‌های Solution Nash، تئوری برنده-برنده، برنده-بازنده و
- Dilemma prisoner، کاربرد تئوری بازی‌ها در انواع بازار Auctions (حراج) و Bargaining (چانه‌زنی)

روش یاددهی - یادگیری

سخنرانی استاد و انجام تکلیف دانشجو و حل تمرین‌های محول شده

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۳۰٪	نوشتاری: ۵۰٪ عملکردی: -	۱۰٪

فهرست منابع

منابع اصلی:

Henderson J. M. & Quandt R. E. (1985). *Economic Theory: A Mathematical Approach*. McGraw Hill

Muñoz-Garcia, F. (2017). *Advanced microeconomic theory: an intuitive approach with examples*. MIT Press.

Varian, H. R. (2014). *Intermediate Microeconomics: A Modern Approach: Ninth International Student Edition*. WW Norton & Company.

منابع فرعی:

Hal, R. V. (1992). *Microeconomic analysis*. Norton & Company, Inc.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصاد کلان تکمیلی

عنوان درس (انگلیسی): Complementary Macroeconomics

نوع درس: اختیاری پیش نیاز/هم نیاز: دارد ندارد پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

- آشنایی با اصول اقتصاد کلان، رفتار قیمت‌ها و تورم، شاخص‌های قیمت، رفتار مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید و نرخ ارز در اقتصاد
- شناخت سیاست‌های پولی، مالی و درآمدی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

درک و تحلیل اثر سیاست‌های اقتصادی بر متغیرهای کلان اقتصادی

سرفصل درس

- مقدمه (مروری بر مفاهیم پایه علم اقتصاد کلان، داده‌ها در اقتصاد کلان، حساب‌های ملی، متغیرهای مهم اقتصاد کلان)
- نقش خانوارها، بنگاه‌ها و دولت در اقتصاد کلان
- بازار کالا و منحنی IS و تحلیل سیاست‌های کلان اقتصادی، بازار پول و منحنی LM
- تقاضای کل و کاربرد الگوی IS-LM در تحلیل تکانه‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی (سیاست‌های پولی و مالی) تجارب ایران و سایر کشورها
- تحلیل عرضه و تقاضای کار و تعادل در بازار کار، عرضه کل در اقتصاد کلان و شیوه استخراج و تحلیل آن
- تحلیل تعیین عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای کل در اقتصاد کلان (الگوی AS-AD) و تحلیل سیاست‌های اقتصاد کلان
- تورم و بیکاری و تحلیل سیاست‌های انبساط و انقباض پولی و مالی (منحنی فیلیپس)، تجارب ایران و سایر کشورها

- مصرف و تحلیل الگوی رفتاری آن در اقتصاد کلان، نظریه کینزین‌ها درباره مصرف و درآمد
- سرمایه‌گذاری در اقتصاد کلان و تئوری‌های سرمایه‌گذاری
- تورم و پول در اقتصاد کلان (نظریه کلاسیک‌ها، علل و پیامدها و هزینه اجتماعی تورم، استخراج تورم از رابطه مقداری پول، رابطه فیشر در تبیین تورم و نرخ سود بانکی، تقاضای پول و عوامل مؤثر بر آن و تجارب ایران و کشورها)
- بیکاری: الگوی بیکاری طبیعی: فروض، شرایط تعادلی، عوامل مؤثر، تحلیل سیاست‌ها، بیمه بیکاری، چسبندگی دستمزدها و تحلیل پیامدهای آن، تجارب و سیاست‌های اشتغال‌زایی ایران، الگوی ماندل-فلمینگ و تحلیل سیاست ارزی

روش یاددهی - یادگیری

تدریس به روش توضیحی توسط استاد و انجام تکالیف و حل تمرین توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۵۰	٪۱۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

منابع اصلی:

Branson, William (1989). *Macroeconomic Theory and Policy*, Harper and Row.

Minford, P., & Peel, D. (2019). *Advanced macroeconomics: a primer*. Edward Elgar Publishing.

Romer, D. (2012). *Advanced macroeconomics*. McGraw Hill.

منابع فرعی:

شاگری، عباس (۱۳۸۷). *اقتصاد کلان، نظریه‌ها و سیاست‌ها*، جلد اول و دوم، انتشارات پارس نویسا.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصادسنجی تکمیلی

عنوان درس (انگلیسی): Complementary Econometrics

نوع درس: تخصصی   پیش نیاز / هم نیاز: دارد ندارد   پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

- شناخت اصول اقتصادسنجی و شیوه برآورد مدل‌های متنوع اقتصادسنجی
- آشنایی با نرم‌افزارهای مربوطه.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- افزایش قدرت تحلیل، قابلیت برآورد انواع مدل‌های اقتصادسنجی و آماری
- شبیه‌سازی متغیرها و داده‌های اقتصادی
- انجام آزمون‌های آماری و اقتصادسنجی

سرفصل درس

- مقدمه‌ای بر بحث رگرسیون
- متدلوژی اقتصادسنجی
- مدل اقتصادی و مدل اقتصادسنجی
- ابزارهای تجزیه و تحلیل اطلاعات و آمار
- الگوی رگرسیون خطی و فرضیات روش OLS (تصریح الگو، برآورد، خصوصیات دارای برآورد کننده)
- روش برآورد حداکثر درست‌نمایی (MLE)
- موارد نقض فرض کلاسیک
- تصریح درست الگوهای اقتصادسنجی، پیامدهای تصریح نادرست
- متغیرهای موهومی و کاربرد آنها

- الگوهای لاجیت دو گانه، لاجیت ترتیبی، لاجیت چند گانه
- الگوهای پروبیت و الگوهای توییت (نحوه تصریح، بر آورد و کاربرد آنها)
- الگوهای پواسن و دو جمله‌ای

روش یاددهی - یادگیری

تدریس به صورت سخنرانی توسط استاد و انجام تکلیف، حل تمرین‌های محول شده و انجام یک پروژه عملی توسط دانشجو

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۵۰	%۱۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

منابع اصلی:

Greene, W. H. (2016). *Econometrics*. Prentice Hall.

Long, J. S., & Freese, J. (2006). *Regression models for categorical dependent variables using Stata*. Stata press.

منابع فرعی:

قربانی، محمد (۱۳۹۸). *اقتصادسنجی خرد (برای داده‌های کیفی)*، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

گجراتی، دامودار (۱۳۹۶). *اقتصادسنجی*، ترجمه حمید ابریشمی، جلد یک و دو، انتشارات دانشگاه تهران.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تجارت و بازاریابی بین‌الملل محصولات کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): International Trade and Marketing of Agricultural Products

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/هم‌نیاز: دارد ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

- آشنایی با اصول تجارت، بازرگانی و بازاریابی بین‌المللی محصولات کشاورزی و صنایع غذایی
- شناخت ساختار بازرگانی خارجی کشور
- شناخت سیاست‌های تجاری ایران، دلایل و منافع اصلی بازرگانی و بازاریابی بین‌المللی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

- تحلیل مسائل تجارت بین‌الملل
- شناخت شیوه‌های بازاریابی بین‌الملل برای حضور بهتر در بازارهای جهانی.

سرفصل درس

- مقدمه‌ای بر تجارت و بازاریابی بین‌المللی
- موانع تجاری و اثرات آن بر بازرگانی بین کشورها و قیمت کالا
- انواع موانع غیر تعرفه‌ای، محدودیت‌های اختیاری بر صادرات، خریدهای اجباری دولت
- سیاست‌های داخلی و تأثیر آن بر بازاریابی بین‌المللی
- رابطه بین بهره‌وری بنگاه‌ها و رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی
- صرفه‌جویی‌های ناشی از مقیاس در بنگاه و تأثیر آن بر رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی، اتحادیه‌های گمرکی (ایجاد تجارت، انحراف تجارت)
- سیاست دامپینگ
- مالیات بر صادرات

- پیوستگی بازارهای خارجی
- قیمت گذاری در بازاریابی بین‌المللی (عوامل مؤثر بر قیمت گذاری، استراتژی‌های قیمت گذاری در کشورهای مختلف)
- ارتباطات و تبلیغات در بازاریابی بین‌المللی استراتژی تبلیغات بین‌المللی، انتخاب آژانس‌ها تبلیغاتی
- روش‌های پرداخت در بازرگانی خارجی (آشنایی با انواع اعتبارات اسنادی)
- سطوح مختلف بازاریابی بین‌الملل (بازاریابی صادرات، بازاریابی چندملیتی، بازاریابی چند منطقه‌ای، بازاریابی جهانی)
- سازمان‌های تسهیل‌کننده فعالیت‌های تجاری
- گروه‌های بازار (مناطق آزاد تجاری، اتحادیه‌های گمرکی، بازار مشترک، اتحادیه اقتصادی، اتحادیه سیاسی)،
- آمیخته‌های بازاریابی در داخل و خارج از کشور و شیوه‌های ورود به بازار خارجی
- مبانی تقسیم بازار خارجی و اصول بازاریابی بین‌الملل محصولات کشاورزی
- مزیت نسبی محصولات کشاورزی ایران در دنیا.

روش یاددهی - یادگیری

تدریس به روش توضیحی توسط استاد و انجام تکالیف و حل تمرین توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
٪۱۰	٪۳۰	نوشتاری: ٪۵۰ عملکردی: -	٪۱۰

فهرست منابع

منابع اصلی:

Albaum, G. S., Albaum, G., & Duerr, E. (2008). *International marketing and export management*. Pearson Education.

Srinivasan, R. (2016). *International marketing*. PHI Learning Pvt. Ltd.

منابع فرعی:

بابایی زکیلی، محمدعلی (۱۳۸۹). *بازاریابی بین‌المللی*، انتشارات سمت.

حقیقی، محمد (۱۳۸۹). *بازرگانی بین‌المللی نظریه‌ها و کاربردها*، چاپ هشتم، انتشارات دانشگاه تهران.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد برنامه‌ریزی ریاضی در کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): Application of Mathematical Programming in Agriculture

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۳   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

آشنایی با انواع مدل‌های برنامه‌ریزی ایستا و پویا و کاربرد آن‌ها در حل مسائل اقتصاد کشاورزی و تصمیم‌گیری‌های بهینه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

تحلیل انواع مدل‌های برنامه‌ریزی در ریاضی و درک نحوه کاربرد آن‌ها در مسائل اقتصاد کشاورزی در راستای تصمیم‌گیری بهینه

سرفصل درس

- مفاهیم کلی بهینه‌سازی تحت مدل‌های برنامه‌ریزی خطی و تجزیه و تحلیل‌های Post Optimality
- تسلط به تولید مطلق و نسبی در الگوی کشت و تعیین مزیت نسبی در امر برنامه‌ریزی کشاورزی و استفاده از مدل‌های LP و NLP در تعیین مزیت نسبی محصولات زراعی رقیب و مقایسه آن با شاخص‌های مزیت نسبی کلاسیک (DRC)
- مسائل امتزاج (Blending Problem)، بودجه‌بندی سرمایه، برنامه‌ریزی مالی کوتاه‌مدت
- فرمول‌بندی جدول داده-ستانده تحت مدل برنامه‌ریزی خطی و تجزیه و تحلیل‌های سیاستی Linear Programming Model in Input, Output Table
- انواع مدل‌های برنامه‌ریزی خطی و غیرخطی تحت نرم‌افزارهای LINDO، LINGO و GAMS و تفسیر اقتصادی نتیجه حل با آن‌ها
- مدل‌های برنامه‌ریزی فرآیندهای تولید Processes Production Models و مسائل بهینه‌یابی آن‌ها

- مدل‌های برنامه‌ریزی آرمانی و چندهدفه مصالحه‌ای و کاربرد آن‌ها در کشاورزی Compromising Goal Programming Models
- برنامه‌ریزی پویا و کاربرد آن‌ها در کشاورزی Dynamic Linear Programming Model and its Application in Agriculture جهت تصمیم‌گیری تحت عدم قطعیت و تصادفی
- تصمیم‌گیری‌های تحت عدم قطعیت با بیش از دو دوره
- مسائل مربوط به برنامه‌ریزی با منابع تصادفی
- تعادل اقتصادی و مفهوم آن تحت مدل‌های برنامه‌ریزی خطی و غیرخطی
- تئوری بازی‌ها و کاربرد آن‌ها در LP
- برنامه‌ریزی فازی خطی و کاربرد آن در کشاورزی Fuzzy Linear Programming Model
- برنامه‌ریزی غیرخطی و کاربرد آن در حل مسائل کشاورزی (Linear Programming, Non)
- کاربرد مدل‌های برنامه‌ریزی درجه دوم در کشاورزی و ساختار جبری آن‌ها
- تخمین پارامترهای انواع مدل‌های اقتصادی با استفاده از مدل برنامه‌ریزی درجه دوم
- تخمین پارامترهای انواع توابع تولید و هزینه‌های تولید کشاورزی تحت حداکثر آنتروپی (Maximum Entropy)
- کاربرد مدل‌های انبارداری غیرخطی، قطعی و تصادفی در کشاورزی.

روش یاددهی - یادگیری

تدریس به روش توضیحی توسط استاد و انجام تکالیف و حل تمرین توسط دانشجویان

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۵۰	%۱۰
		عملکردی: -	

فهرست منابع

منابع اصلی:

Agrawal R.C. & Earl O. Heady. (1972). *Operations Research Methods for Agri. Decision*. The Iowa University Press. Aug.

Barnard C. S. & Nix, J.S (1979).*Farm Planning and Control*, 2nd Edition, Cambridge University Press.

Hazell, P.B.R. & Norton. R.D. (1986). *Mathematical Programming for Economic Analysis in Agriculture*. Collie Mc Millan Publisher.

Hillier F.S. & Lieberman. G. J. (2001).*Introduction to Operations Research*. Seventh Edition, McGraw-Hill College

Neogy, S. K., Bapat, R. B. & Dubey, D. (2018). *Mathematical Programming and Game Theory*. Springer.

منابع فرعی:

سلطانی، غلامرضا؛ کهخا، احمدعلی و زیبایی، منصور (۱۳۷۸). کاربرد برنامه‌ریزی ریاضی در کشاورزی، سازمان تحقیقات و آموزش و ترویج کشاورزی.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد روش‌های شبیه‌سازی در توسعه کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): Application of Simulation Methods in Agricultural Development

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

ایجاد شناخت از شبیه‌سازی و کاربرد آن در اقتصاد توسعه و توسعه کشاورزی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توانایی در استفاده از روش‌های شبیه‌سازی در برنامه‌ریزی توسعه کشاورزی و روستایی پایدار

سرفصل درس

- مقدمه‌ای بر مبانی شبیه‌سازی و کاربرد آن‌ها
- ناهمگنی در مدل‌های انتخاب گسسته
- کاربردهای بیزی
- روش‌های شبیه‌سازی در مدل‌های پویا
- آزمایش‌های مونت کارلو
- جنبه‌های محاسباتی، اصطلاحات
- مدل‌های گسسته در فضای ترجیحی و فضای تمایل به پرداخت،
- استفاده از برآوردهای شبیه‌سازی کلاسیک برای تخمین مقادیر فردی WTP
- تجزیه و تحلیل برنامه‌های پرداخت کشاورزی-محیطی
- مقایسه بین مدل‌های Multinomial Logit and Probit with Bounded Distributions of
- Mixed Logit Correlated Partworths Models, رویکردهای سیستم تقاضای Kuhn-Tucker برای ارزیابی غیر بازاری

- تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی از بهره‌وری تولید
- رویکردهای بیزی مدل‌سازی داده‌های ترجیحات بیان‌شده
- مدل‌سازی اثرات استخراج در مطالعات ارزیابی مشروط

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
٪۱۰	نوشتاری: ٪۶۰	٪۳۰	-
	عملکردی: -		

تجهیزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

نرم‌افزارهای شبیه‌سازی

فهرست منابع

Allenby, G. (1997). *An introduction to hierarchical bayesian modeling. Tutorial notes, Advanced Research Techniques Forum, American Marketing Association.*

Alvarez, A. & Orea, L. (2001). Different methods of modelling multi-species fisheries using a primal approach. *Efficiency paper series 4/2001*, Department of Economics, University of Oviedo.

Ben-Akiva, M. & Bierlaire, M. (2003). Discrete choice models with applications to departure time and route choice. In Hall, R. editor, *Handbook of Transportation Science*, 2th Edition, pages 7–37. Kluwer Academic Publishers, Boston, MA

Scarpa, R. & Alberini, A. (2005). *Applications Of Simulation Methods In Environmental And Resource Economics*. Springer.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): تحلیل تصمیم‌گیری کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): Agricultural Decision Analysis

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

تجزیه و تحلیل فرایند تصمیم‌گیری و بررسی ابعاد و آثار مختلف آن در مسائل توسعه کشاورزی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توانایی در طراحی یک تصمیم و شناخت ابعاد مختلف تصمیم‌گیری در مسائل توسعه کشاورزی

سرفصل درس

- تعریف تصمیم و اهمیت آن در کشاورزی
- تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی
- مفروضات تصمیم‌گیری، متغیرهای تصمیم‌گیری، حوزه‌های تصمیم‌گیری
- تعریف تحلیل تصمیم
- اصول تصمیم‌سازی
- انواع تصمیم‌ها در مدیریت کشاورزی
- انواع الگوهای تصمیم‌گیری در کشاورزی
- انواع خطاهای تصمیم‌گیری
- تئوری بازی‌ها و کاربرد آن در کشاورزی
- انواع مدل‌های تصمیم‌گیری در شرایط مختلف تصمیم‌گیری‌ها (قطعیت و عدم قطعیت‌ها)
- معیارهای تصمیم‌گیری والد، لاپلاس، خوش‌بینی، بدبینی، تأسف
- تئوری احتمال شرطی ساوج

- قضیه بازی و فایده اضافی و اختلاف آن‌ها در تعیین استراتژی‌های بهینه برای زارعین در شرایط آب و هوایی مختلف
- سناریوسازی و نقش آن در کاهش خطاهای تصمیم‌گیری

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
٪۱۰	نوشتاری: ٪۴۰	٪۳۰	٪۲۰
	عملکردی: -		

فهرست منابع

اصغر پور، محمدجواد (۱۳۷۷). تصمیم‌گیری و تحقیق عملیات در مدیریت. انتشارات دانشگاه تهران.

Anderson, J.R., Dillon, J.L. & Hardaker, J.B. (1977). *Agricultural Decision Analysis*. The Iowa State University Press. Ames, IA.

McNamee, P. & Celona, J. (2008). *Decision Analysis for the Professional*. SmartOrg, Inc.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصاد محاسباتی

عنوان درس (انگلیسی): Computational Economics

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

شناخت الگوهای اقتصادی و روش‌های حل عددی الگوهای اقتصادی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توانایی در استفاده از مدل‌های اقتصادی و روش‌های حل عددی الگوهای اقتصادی

سرفصل درس

- شبیه‌سازی، مدل داده- ستاده، الگوریتم ژنتیک، الگوریتم کرم شب‌تاب، الگوریتم مورچگان، الگوریتم پرواز پرندگان، شبکه عصبی و کاربرد آن در کشاورزی
- اجرای مدل داده ستاده و الگوریتم‌ها در برنامه‌های نرم‌افزاری، مدل رشد در اکسل، شبکه‌های عصبی در اکسل
- تعادل جزئی در Mathematica و یا در اکسل، مدل حمل‌ونقل در GAMS
- Thrift در GAMS با Genevieve Solomon مدل پورتفلیو در MATLAB
- مدل‌های تعادل عمومی در GAMS یا در اکسل Cournot Duopoly در Mathematica با Daniel
- *Gaynor Monopoly* با اکسل، سازگاری در نظریه بنگاه با اکسل، تجزیه و تحلیل سیاست‌های ساختاری با اکسل، سیاست بودجه و تعیین اولویت با اکسل، تجزیه و تحلیل سیاست‌های قیمتی با اکسل، مدل‌سازی چند بازاره با اکسل
- استاکلبرگ دوپولی در Mathematica با Daniel Gaynor، الگوریتم‌های ژنتیک و بازی‌های تکاملی در
- MATLAB، الگوریتم‌های ژنتیک و مدل پورتفلیو در MATLAB، اقتصاد کلان در GAMS
- مدل مبتنی بر عامل در MATLAB، گرم شدن کره زمین در GAMS، بهینه‌سازی پویا در MATLAB

• کنترل تصادفی در Duali ، انتظارات منطقی کلان در Duali

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، نرم افزارهای تخصصی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۴۰٪	۳۰٪	۱۰٪
	عملکردی: ۲۰٪		

فهرست منابع

- Barreto, H. (2020). *Intermediate Microeconomics With Microsoft Excel*. Cambridge University Press.
- Chen, S. (2005). *Computational Economics: A Perspective from Computational Intelligence*. Idea Group Publishing
- David, A., Kendrick, P., Ruben, M. & Hans M. A. (2006). *Computational economics*. Princeton University Press.
- Dawid, H. & Semmler, W. (2001). *Computational Methods in Economic Dynamics*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg.
- Leigh, T. & Kenneth L.J. (2006). *Handbook of computational economics*. Amsterdam: North-Holland Publishing Co.
- Marimon, R. & Scott, A. (1999). *Computational Methods for the Study of Dynamic Economies*. Oxford University Press.
- Schwarz, G.; Jechlitschka, K. & Kirschke, D. (2007). *Microeconomics using Excel Integrating economic theory, policy analysis and spreadsheet modelling*, Routledge.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد داده کاوی در تصمیم گیری کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): Application of Data Mining in Agricultural Decision Making

نوع درس: اختیاری   پیش نیاز / هم نیاز: دارد   ندارد   پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

شناخت الگوهای داده کاوی و کاربرد آن در تصمیم گیری و برنامه ریزی توسعه کشاورزی

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

افزایش توان دانشجویان در شناخت الگوهای داده کاوی و کاربرد آن در تصمیم گیری برنامه ریزی توسعه کشاورزی

سرفصل درس

- مقدمه ای بر مفاهیم و تعاریف اساسی داده کاوی
- چرایی داده کاوی
- تاریخچه داده کاوی
- مثال هایی از داده کاوی با تأکید بر کاربردهای آن در مدیریت، بازاریابی، بازرگانی، توسعه کشاورزی و ...
- مزایای داده کاوی
- گام های مهم در داده کاوی
- الگوریتم های داده کاوی (K-means, C4.5, Support Vector Machins, Naïve Bayes, Apriori, Neural network, K-nearest neighbors, Regression, Expectation-Maximization)
- نرم افزار Weka یا C++

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، کار با نرم افزارهای تخصصی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: %۴۰	%۳۰	%۱۰
	عملکردی: %۲۰		

فهرست منابع

Bramer, M. (2016). *Principles of Data Mining*. Springer.

Charu, C. & Aggarwal, C.C. (2015). *Data Mining*. Springer.

Han, J. & Kamber, M. (2000). *Data Mining: Concepts and Techniques*, Morgan Kaufmann Publishers.

Larose, D.T. (2005). *Discovering Knowledge in Data: An Introduction to Data Mining*, Wiley

Tan, N., Steinbach, M. & Kumar, V. (2005). *Introduction to Data Mining*, Addison-Wesley.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): کاربرد تئوری بازی‌ها در کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): Application of Game Theory in Agriculture

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

شناخت تئوری بازی و کاربرد آن در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی توسعه کشاورزی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توانایی در شناخت تئوری بازی و کاربرد آن در فرایند تصمیم‌گیری برنامه‌های توسعه کشاورزی

سرفصل درس

- چرایی تئوری بازی‌ها، اهمیت و کاربردهای آن در حوزه‌های مختلف تصمیم‌گیری کشاورزی، اقتصاد و مدیریت
- انواع مدل‌های تئوری بازی شامل جمع صفر، غیر صفر، همکاری و تعامل، غیر همکارانه، چانه‌زنی و فرم‌های پیشرفته بازی‌ها
- مدل‌های تئوری بازی در مالیه و حسابداری
- کاربرد تئوری بازی‌ها در سیستم اطلاعات و مدیریت عملیاتی
- تئوری بازی‌ها و چانه‌زنی
- آزمون‌های آزمایشی (تجربی) تئوری بازی‌ها
- تئوری بازی‌ها و مزایده
- بازی‌های پویا

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۴۰٪	۳۰٪	۱۰٪
	عملکردی: ۲۰٪		

فهرست منابع

Chatterjee, K. & Samuelson, W. (2014). *Game Theory and Business Applications*. Springer.

Peters, H. (2015). *Game Theory A Multi-Leveled Approach*. Springer.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصاد مهندسی تکمیلی

عنوان درس (انگلیسی): Complementary Engineering Economics

نوع درس: اختیاری   پیش نیاز/ هم نیاز: دارد   ندارد   پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری - عملی   تعداد ساعت: ۴۸

اهداف درس

ارائه مباحث تکمیلی در ارزیابی و تحلیل اقتصادی طرح‌های کشاورزی، محیط‌زیست و منابع طبیعی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توان در ارزیابی و تحلیل اقتصادی طرح‌های کشاورزی، محیط‌زیست و منابع طبیعی

سرفصل درس

- بررسی روش‌های مختلف ارزیابی و تحلیل اقتصادی طرح‌ها و مقایسه گزینه‌ها (روش گردش نقدی، روش نسبت منافع به هزینه، روش نرخ بازده داخلی و...)
- نحوه استعلام بهای خدمات و ضرایب فنی و مراکز انتشار اطلاعات لازم
- تأمین مالی و سازمان‌دهی طرح
- تحلیل هزینه-فایده اجتماعی طرح‌های سرمایه‌گذاری
- اندازه‌گیری هزینه‌ها و منافع غیرمستقیم
- بررسی منافع مالی و اجتماعی طرح‌های سرمایه‌گذاری کشاورزی
- انتخاب طرح و ارتباط آن با برنامه‌ریزی مالی
- بررسی تأثیر تورم در تحلیل اقتصادی طرح‌های کشاورزی
- تحلیل اقتصادی در شرایط پویا (ریسک و عدم اطمینان، روش‌های تحلیل اقتصادی در شرایط ریسک، مفهوم ارزش‌های انتظاری و ...)
- کاربرد برنامه‌ریزی خطی در تحلیل اقتصادی طرح‌های کشاورزی، منابع طبیعی و محیط‌زیست

- برآورد نرخ بازده داخلی به روش فازی
- شبیه‌سازی تغییرات در محیط نرم‌افزاری با تأکید بر برآورد احتمال موفقیت پروژه
- ارزشیابی سودآوری تجاری و مالی طرح
- نحوه ارائه گزارش توجیهی طرح‌های سرمایه‌گذاری (با تأکید بر تهیه پیوست‌های اقتصادی، محیط‌زیستی و اجتماعی)
- مؤلفه‌های کلیدی مدیریت پروژه

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۴۰٪	۳۰٪	۱۰٪
	عملکردی: ۲۰٪		

فهرست منابع

احسانی فر، محمد و مهدیخانی، علیرضا (۱۳۸۹). اقتصاد مهندسی (ارزیابی اقتصادی طرح) رویکرد نوین. انتشارات نور علم. اورعی، کاظم (۱۳۸۵). روش‌های نوین اقتصاد مهندسی. انتشارات دانشگاه امیرکبیر. زاهدی، محمد و معلمی، مژگان (۱۳۹۰). ارزیابی طرح‌های اقتصادی. انتشارات دانشگاه پیام نور. سلطانی، غلامرضا (۱۳۸۷). اقتصاد مهندسی. انتشارات دانشگاه شیراز.

Panneerselvam, R. (2014). Engineering Economics, PHI

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): ارزش گذاری محیط زیست

عنوان درس (انگلیسی): Environmental Valuation

نوع درس: اختیاری   پیش نیاز/ هم نیاز: دارد   ندارد   پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

آشنایی با ارزش گذاری کالاها و خدمات محیط زیستی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توان در ارزش گذاری کالاها و خدمات محیط زیستی و ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح‌ها

سرفصل درس

- مفهوم اقتصاد محیط زیست
- مسائل و مشکلات محیط زیست در جهان و ایران
- رابطه اقتصاد منابع طبیعی با اقتصاد محیط زیست
- علل اقتصادی و پیامدهای تخریب محیط زیست
- طبقه‌بندی کارکردها، کالاها و خدمات اکوسیستمی
- خصوصیات کالاها و خدمات اکوسیستمی (ویژگی‌های کالاهای عمومی و مشترک)
- ارزش کالاها و خدمات محیط زیستی (استفاده‌ای و غیر استفاده‌ای)
- لزوم استفاده از ابزارها و روش‌های غیر بازاری
- مبانی نظری ارزش گذاری: خاصیت جانشینی بین کالای بازاری و غیر بازاری، معیارهای رفاهی شامل WTP و CV، WTA و EV به تفکیک تغییر در قیمت و مقدار و برای کالاهای پیوسته و گسسته، کاربرد تابع مطلوبیت غیرمستقیم در ارزش گذاری، کاربرد تابع مخارج در ارزش گذاری، ارتباط تقاضای مارشال و هیکس با ارزش کالاها و خدمات، تابع مخارج و تقاضای شرطی، معیارهای رفاهی CS و ES
- مفهوم ارزش گذاری و روش‌های مهم ارزش گذاری منابع زیست محیطی

- روش‌های مستقیم بازار (شامل روش‌های مبتنی بر قیمت بازار، روش‌های مبتنی بر هزینه (روش هزینه‌ی جایگزینی، روش رفتار تعدیلی یا مخارج پیشگیری، روش هزینه‌ی فرصت، رهیافت‌های حفاظت آب‌وخاک)، روش مبتنی بر تابع تولید یا بهره‌وری تولید)
- روش‌های مبتنی بر روش‌های ترجیحات آشکار شده (شامل روش هزینه سفر و روش Hedonic Pricing)
- روش‌های مبتنی بر ترجیحات اظهار شده شامل روش ارزش‌گذاری مشروط CVM (طراحی، مراحل، فرمت‌های استخراج WTP، توزیع پیشنهادها، توابع پیشنهاد، معیارهای اعتبار و اعتماد) و روش آزمون انتخاب Choice Experiment (طراحی و سری انتخاب، روش‌های استخراج WTP شامل انواع مدل‌های لاجیت)
- روش انتقال منافع
- The life satisfaction approach یا Subjective wellbeing approach
- ارزیابی اثرات زیست‌محیطی در شرایط عدم اطمینان، کاربرد روش تحلیل هزینه - فایده در محیط‌زیست، ارزیابی طرح و ارزش‌گذاری محیط‌زیست، رشد اقتصادی و محیط‌زیست، منحنی زیست‌محیطی کوزنتس و فرضیه پناهگاه آلودگی

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۴۰٪	۳۰٪	۱۰٪
	عملکردی: ۲۰٪		

فهرست منابع

امیر نژاد، حمید و عطایی سلوط، کمال (۱۳۹۰). ارزش‌گذاری اقتصادی منابع زیست‌محیطی. نشر آوای.

فتاحی، احمد (۱۳۹۲). مبانی ارزش‌گذاری اقتصادی منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه اردکان.

قربانی محمد و فیروز زارع علی (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر ارزش‌گذاری محیط‌زیست. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

Freeman, A. M., Haviges J. A. & Kling C. (2014). *The measurement of environment of resource values – theory and methods*, Routledge.

Perman R., McGillvary, J., Ma, Y. & Common, M. (2003). *Natural Resource and Environmental Economics* Addison, Wesley.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصاد نهادی

عنوان درس (انگلیسی): Institutional Economics

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

آشنایی با مسائل نهادی و اقتصاد نهادی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توان دانشجویان در چاره‌اندیشی در رابطه با مسائل نهادی

سرفصل درس

- نظریه: اقتصاد نهادی قدیم و جدید - اقتصاد نهادی در مقابل اقتصاد نئوکلاسیک.
- تعریف نهادها - تمایز بین نهادها و سازمان‌ها - تکامل نهادی.
- تغییر نهادی و عملکرد اقتصادی - نهادهای اقتصادی ملی و بین‌المللی. اقتصاد هزینه مبادله - هزینه مبادله و تخصیص منابع.
- هزینه مبادله و کارایی.
- اطلاعات نامتقارن - مخاطره اخلاقی و مسئله عامل - اصلی
- مسئله سواری مجانی - وابستگی به مسیر - معاملات به هم پیوسته
- کنش جمعی و از بین بردن مسئله سواری مجانی - منطق کنش جمعی و نقش آن در کاهش مسئله سواری مجانی - تئوری گروه‌ها
- رانت جویی - گروه‌های ذینفع و تدوین سیاست
- تحلیل اقتصادی حقوق مالکیت - رژیم‌های حقوق مالکیت - املاک خصوصی - املاک دولتی - منابع املاک مشترک (CPR) - کالاهای عمومی و کالاهای باشگاهی

- ویژگی‌های خاص ترتیبات نهادی در کشاورزی، منابع طبیعی و محیط‌زیست
- هزینه‌های مبادله در کشاورزی، منابع طبیعی و محیط‌زیست
- نظریه نهادهای کشاورزی، منابع طبیعی و محیط‌زیست - نهاد اجاره‌داری

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۴۰٪	۳۰٪	۱۰٪
	عملکردی: ۲۰٪		

فهرست منابع

- Barzel, Y. (1990). *Economic Analysis of Property Rights*. Cambridge Univ. Press.
- Bromley DW. (1989). *Economic Interests and Institutions: The Conceptual Foundations of Public Policy*. Basil Blackwell, Cambridge.
- Chang, Ha-Joon, E.D. (2007). *Institutional Change and Economic Development*. United Nations University Press, World Institute for Development Economics Research (UNU-WIDER) & Anthem Press
- Claude Ménard, Mary M. Shirley. (2008). *Handbook of New Institutional Economics*. Springer
- Greif A. (2006). *Institutions and the Path to the Modern Economy: Lessons from Medieval*
- Neelakandan S. (1992). *New Institutional Economics and Agrarian Change – A Primer*. Indian Economic Association Trust for Research and Development, New Delhi.
- Ostrom E. (1990). *Governing the Commons: The Evolutions of Institutions for Collective Actions*. Cambridge Univ. Press
- Trade (Political Economy of Institutions & Decisions)*. Cambridge Univ. Press.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اقتصاد بوم‌شناسی

عنوان درس (انگلیسی): Ecological Economics

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

ارتباط بین سیستم‌های اقتصادی و اکولوژیکی با تأکید بر تعامل بین ارزش‌ها و نهادها در حل مسائل زیست‌محیطی و منابع طبیعی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توانمندی دانشجویان در تحلیل مسائل مبتلابه محیط‌زیست و منابع طبیعی با توجه به هنجارها و ارتباط سیستم اقتصادی و اکولوژی

سرفصل درس

- مبانی اخلاقی
- کارایی، برابری و بازار
- تئوری خارجی
- منابع مشترک استخر
- مدل‌سازی زیست اقتصادی، شیلات، مدیران
- ارزیابی غیربازاری
- ارزیابی تنوع زیستی
- خدمات اکوسیستم
- درآمد و رفاه
- نقدهای تجزیه و تحلیل منفعت - هزینه

- تنزیل آینده
- منابع غیر قابل تجدید
- سیاست های انرژی
- "تنزیل و حفاظت، حکمرانی برای تغییر اقلیم، جنگل ها و تغییرات اقلیمی"
- محدودیت های رشد
- پایداری ضعیف
- حسابداری منابع طبیعی
- شاخص پیشرفت واقعی
- نقد پایداری قوی
- سرمایه طبیعی
- متابولیسم اجتماعی و "رشد اقتصادی، رشد سبز و جهانی سازی"

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی استاد، مبتنی بر مسئله، کار با اکسل

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
-	%۳۵	نوشتاری: %۵۰	%۱۵
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

نرم افزار اکسل

فهرست منابع

منابع اصلی

Eriksson, R. & Andersson, J.O. (2010). *Ethics and Ecological Economics*. Routledge.

Harris, J. M. & Roac, K. (2018). *Environmental and Natural Resource Economics: A Contemporary Approach*, Routledge.

Sukhdev, P.; Wittmer, H.; Schröter-Schlaack, C.; Nesshöver, C.; Bishop, J.; ten Brink, P.; Gundimeda, H.; Kumar, P. & Simmons, B. (2010). *Mainstreaming the Economics of Nature: A Synthesis of the Approach, Conclusions and Recommendations of TEEB*, UNEP, Geneva.

منابع فرعی

Agrawal, A., Nepstad, D. & A. Chhatre. (2001). Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation, *Annual Review of Environment and Resources*, vol. 36, pp 373-96.

Bandara, R. & Tisdell, C. (2004). The Net Benefit of Saving the Asian Elephant: A Policy and Contingent Valuation Study, *Ecological Economics*, vol. 24, pp. 93-107.

Choi Granade, H., Creyts, J.; Derkach, A.; Farese, P.; Nyquist, S. & Ostrowski, K. (2009). *Unlocking Energy Efficiency in the U.S. Economy*, McKinsey and Company, San Francisco.

Haberl, H., Fischer-Kowalski, M.; Krausmann, F. Martinez-Alier, J. & Winiwarter, V. (2011). A Socio-metabolic Transition towards Sustainability? Challenges for Another Great Transformation, *Sustainable Development*, vol. 19, pp. 1-14.

Hilborn, R. (2007). Moving to Sustainability by Learning from Successful Fisheries, *Ambio*, vol. 36, pp. 296-303.

Jackson. T. (2008). Live Better by Consuming Less? Is There a 'Double Dividend, in Sustainable Consumption? *Journal of Industrial Ecology*, Vol. 9, pp. 19-36.

Kubiszewski, I., Costanza, R.; Franco, C.; Lawn, P.; Talberth, J. Jackson, T. & Aylmer, C. (2013). Beyond GDP: Measuring and Achieving Global Genuine Progress, *Ecological Economics*, vol. 93, pp. 57-68.

Solow, R.M. (1993). Sustainability: An Economist's Perspective," pp. 179-187 in *Economics of the Environment* (R. Dorfman and N.S. Dorfman, eds.), Norton, New York, 1993.

Stavins, R.N. (2002). Discounting: An Eye on the Future, *Nature*, vol. 419, pp. 673-674.

Wegner, G. & Pascual, U. (2011). Cost-Benefit Analysis in the Context of Ecosystem Services for Human Well-Being: A Multidisciplinary Critique, *Global Environmental Change*, vol. 21, pp. 492-504.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): روش تحقیق

عنوان درس (انگلیسی): Research Methods

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز/ هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

- آشنایی با اصول پژوهش‌های پیمایشی و نمونه‌گیری
- درک اهمیت روش تحقیق در پژوهش‌های اقتصاد کشاورزی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

افزایش توانایی اصول پژوهش‌های پیمایشی و نمونه‌گیری و روش تحقیق در پژوهش‌های اقتصاد کشاورزی

سرفصل درس

- روش تحقیق و چرایی آن
- تعریف روش تحقیق
- اصول بنیادین تحقیقات علمی
- مراحل تحقیقات علمی
- عنوان تحقیق و ویژگی‌های آن
- بیان مسئله تحقیق
- گزاره‌های مسئله
- پیشینه نگاشته‌ها
- روش‌شناسی تحقیق
- ابزارهای سنجش در تحقیق
- روان‌سنجی و اعتبار سنجی پرسشنامه

- روش‌های نمونه‌گیری
- روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
- نتایج و بحث
- نتیجه‌گیری و پیشنهادها
- اخلاق در پژوهش

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی

روش ارزیابی

پروژه	آزمون‌های نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
-	نوشتاری: ۴۰٪	۳۰٪	۱۰٪
	عملکردی: ۲۰٪		

فهرست منابع

قربانی، محمد (۱۳۹۸). روش تحقیق پیمایشی. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

Beran, J., Feng, Y. & Hebbel, H. (2015). *Empirical Economic and Financial Research: Theory, Methods and Practice*. Springer.

McNeill, P. & Chapman, S. (2005). *Research Methods*. Routledge.

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): زبان تخصصی در اقتصاد کشاورزی

عنوان درس (انگلیسی): ESP in Agricultural Economics

نوع درس: اختیاری   پیش‌نیاز / هم‌نیاز: دارد   ندارد   پیش‌نیاز: -

تعداد واحد: ۲   نوع واحد: نظری   تعداد ساعت: ۳۲

اهداف درس

آشنایی با واژه‌ها، مفاهیم و اصطلاحات رایج در متون اقتصاد کشاورزی

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

درک واژه‌ها، مفاهیم و اصطلاحات رایج در متون اقتصاد کشاورزی

سرفصل درس

- انتخاب متون مناسب از کتب اقتصادی و بررسی در کلاس به صورت تشریح و بحث به زبان انگلیسی
- ترجمه مجموعه لغات و واژه‌های مربوط به رشته اقتصاد و اقتصاد کشاورزی با ذکر معادل انگلیسی به انگلیسی و معنای فارسی آنها
- بررسی نحوه نگارش انشای متون انگلیسی. مقاله و مطالب تخصصی به زبان انگلیسی با استفاده از بررسی ساختار جملات، گرامر و غیره.

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی، دانشجوی ملزم به ترجمه بخش‌هایی از یک مقاله یا بخش‌هایی از مطالب و کتب تخصصی زیر نظر استاد است.

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	نوشتاری: %۶۰	-
		عملکردی: -	

فهرست منابع

استفاده از متون انگلیسی شامل کتاب‌های تخصصی اقتصاد کشاورزی و مقالات تخصصی

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): پروژه			
عنوان درس (انگلیسی): Project			
نوع درس: اختیاری	پیش نیاز / هم نیاز: دارد ☐	ندارد ☒	پیش نیاز: -
تعداد واحد: ۲	نوع واحد: عملی	تعداد ساعت: ۶۴	

اهداف درس

اجرای یک طرح تحقیقاتی مرتبط با مسائل اقتصاد توسعه کشاورزی و آشنایی با بهره‌گیری اصول نظری در مباحث کاربردی
--

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

آشنایی دانشجویان با طرح تحقیقاتی در زمینه اقتصاد توسعه و توسعه کشاورزی
--

سرفصل درس

دانشجو با نظر استاد راهنما یک موضوع مرتبط با مسائل اقتصاد کشاورزی را انتخاب نموده و با کمک مبانی نظری و تجربیات سایر محققین و گردآوری آمار و اطلاعات موردنیاز، یک گزارش تحقیقاتی در رابطه با موضوع تهیه و به استاد راهنما ارائه می‌نماید.

روش یاددهی-یادگیری

سخنرانی استاد، مبتنی بر مسئله

روش ارزیابی

ارزیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
-	-	نوشتاری: - عملکردی: -	۱۰۰٪

فصل چهارم

ترم بندی دروس

ترم اول

تعداد واحد			نام درس	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۳	-	۳	توسعه پایدار کشاورزی تکمیلی	۱
۳	-	۳	درس اختیاری	۲
۲	-	۲	درس اختیاری	۳
۲	-	۲	درس اختیاری	۴
۱۰	-	۱۰	جمع کل	

ترم دوم

تعداد واحد			نام درس	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۳	-	۳	سیاست کشاورزی و تحلیل سیاست‌ها	۱
۳	-	۳	درس اختیاری	۲
۲	-	۳	درس اختیاری	۳
۹	-	۹	جمع کل	

ترم سوم

تعداد واحد			نام درس	ردیف
جمع	عملی	نظری		
۳	-	۳	سیاست امنیت غذایی	۱
۳	-	۳	برنامه‌ریزی توسعه پایدار کشاورزی و روستایی	۲
۲	-	۲	درس اختیاری	۳
۸	-	۸	جمع کل	

ترم چهارم

تعداد واحد	نام درس	ردیف
۵	پایان‌نامه	۱
۵	جمع کل	

